

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Κλήριγκ
- β. Οργανικός Νόμος του 1900
- γ. Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο των Ελλήνων της Ρωσίας

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- α. Το 1864, με την ενσωμάτωση της Θεσσαλίας στην Ελλάδα, τα βόρεια σύνορα της χώρας άγγιξαν τον Όλυμπο και τη Μακεδονία.
- β. Ως θεμελιώδεις αρχές του πολιτικού συστήματος, το αγγλικό κόμμα θεωρούσε το κοινοβουλευτικό αντιπροσωπευτικό σύστημα και τη διάκριση των εξουσιών.
- γ. Με την ανταλλαγή των πληθυσμών του 1923 εξέλιπε η κυριότερη πηγή προστριβών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.
- δ. Την 1^η Δεκεμβρίου 1913 κηρύχθηκε και επίσημα η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- ε. Με τη Συνθήκη της Λωζάννης, στις 24 Ιουλίου 1923, ορίστηκε ως σύνορο μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας η γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποια μέσα διέθεσε η ελληνική Κυβέρνηση στην ΕΑΠ (Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων) για την αποκατάσταση των προσφύγων;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Πώς η αρμοστεία του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1906-1908) επανέφερε την πολιτική ομαλότητα στην Κρήτη;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στα πρώτα βήματα του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα μέχρι την έκρηξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ελάχιστα καινούρια εργοστάσια υπάρχουν. [...] Δίπλα σε αυτά τα σύγχρονα εργοστάσια συναντάμε ακόμα κλώστριες, υφαντουργούς και τεχνίτες με λίγα εργαλεία των οποίων η εργασία είναι περίπου αποκλειστικά χειρωνακτική. Εργάζονται για ατέλειωτες ώρες μέσα σε θλιβερά σκοτεινά κτίρια, όπου δεν βρίσκουν ούτε έστω θέση για να κάτσουν, ή χώρους υγιεινής. Το βράδυ φεύγουν από την εργασία τους με τα χέρια βρώμικα για να ξαναέρθουν το επόμενο πρωί, στην ίδια ακριβώς κατάσταση, να ξαναρχίσουν τη δουλειά τους. [...]

Η εργάσιμη ημέρα στην Ελλάδα είναι μεγάλη, μακρύτερη από οπουδήποτε αλλού. [...] Δεν γνωρίζουν παρά την εργάσιμη των δέκα, το λιγότερο, ενώ συνήθως η εργασία τους διαρκεί 12 ή 14 ώρες, χωρίς κανενός είδους επίδομα ή επιπλέον αμοιβή. Οι απεργίες ήταν πρακτικά άγνωστες μέχρι το 1909. Οι μόνες αξιομνημόνευτες απεργιακές κινητοποιήσεις που έλαβαν χώρα από τότε ήταν τρεις και αφορούσαν την πρωτεύουσα. Αλλά το κοινό έδωσε ελάχιστη προσοχή σ' αυτές τις φασαρίες και οι απεργοί έκριναν ότι οι προσπάθειές τους τούς κόστιζαν ακριβά. Δεν ξαναδοκίμασαν από τότε.

Τα σωματεία έκαναν αρκετές προόδους εδώ και μερικά χρόνια και σχεδόν όλες οι βιομηχανίες έχουν τις ενώσεις και τις αδελφότητές τους... Οι γυναίκες δεν γίνονται δεκτές ως μέλη των σωματείων.

Percy Martin, *La Grèce nouvelle*, Librairie orientale et americaine, Paris 1913, σ. 176-177.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η Σοσιαλιστική Εργατική Ομοσπονδία Θεσσαλονίκης (Φεντερασιόν), οργάνωση αποκλειστικά εβραϊκή, ξεκίνησε από τη μικρή πολιτική λέσχη που ίδρυσε ο Αβραάμ Μπεναρόγιας μαζί με λίγους συνεργάτες του κατά τη διάρκεια της επανάστασης των Νεοτούρκων, τον Ιούνιο του 1908. [...] Ο Μπεναρόγιας και οι συνεργάτες του έλπιζαν να διευρύνουν την Φεντερασιόν επί ομοσπονδιακής βάσεως, έτσι ώστε να περιλάβει στους κόλπους της σοσιαλιστές όλων των εθνικοτήτων. Ωστόσο οι διαφορές ανάμεσα στις διάφορες εθνικές ομάδες και η έντονη εχθρότητα που επικρατούσε ανάμεσα στις σοσιαλιστικές οργανώσεις εμπόδισε μια τέτοια συνεργασία. Παρ' όλα αυτά, τα πρώτα χρόνια η Φεντερασιόν ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα οργανώνοντας τους εργάτες της Μακεδονίας και συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην ανάπτυξη του ελληνικού σοσιαλιστικού και εργατικού κινήματος μετά τους βαλκανικούς πολέμους και την προσάρτηση της Μακεδονίας στην Ελλάδα.

Γ. Β. Λεονταρίτης, *Το ελληνικό σοσιαλιστικό κίνημα κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο*, (μτφρ. Σ. Αντίοχος), Εξάντας, Αθήνα 1978, σ. 50-51 (διασκευή).

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε τις διαφορετικές απόψεις του Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Βενιζέλος δεν έπαψε να επιζητεί τη συμπαράταξη της Ελλάδας με τη Μεγάλη Βρετανία και τους συμμάχους της. Εκτός από τη διαφύλαξη των κεκτημένων, η συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ πρόσφερε επίσης την καλύτερη (αλλά και τελευταία) ευκαιρία εδαφικής επέκτασης και ενσωμάτωσης των αλύτρωτων ακόμη ελληνικών πληθυσμών της Τουρκίας, που απειλούνταν με άμεση και οριστική εξαφάνιση.

Γιώργος Θ. Μαυρογορδάτος, *1915: Ο Εθνικός Διχασμός*, Πατάκης, Αθήνα 2015, σ. 36-37.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Για τον Κωνσταντίνο, την ουδετερότητα επέβαλλε η βέβαιη επικράτηση, κατ' αυτόν, των Κεντρικών δυνάμεων (Γερμανία, Αυστροουγγαρία και αρχικά Ιταλία), με την κυριότερη από τις οποίες τον συνέδεαν, πέρα από τη στρατιωτική παιδεία που είχε πάρει στο Βερολίνο, και συγγενικοί δεσμοί, αφού η σύζυγός του –η βασίλισσα Σοφία– ήταν αδελφή του Κάιζερ Γουλιέλμου Β΄, δηλαδή του αυτοκράτορα της Γερμανίας. Για τον Βενιζέλο, αντίθετα, τη συμπαράταξη με τις δυνάμεις της Αντάντ υπαγόρευε κατ' αρχάς η εξυπηρέτηση των στόχων της Μεγάλης Ιδέας καθώς, με τη διαφαινόμενη συμπόρευση της Τουρκίας και της Βουλγαρίας με τις Κεντρικές δυνάμεις, παρουσιαζόταν, κατ' αυτόν, μια μοναδική ευκαιρία για την πραγμάτωση των εθνικών διεκδικήσεων της χώρας αν, σε ένα πιθανό βαλκανικό μέτωπο, η Ελλάδα βρισκόταν στο στρατόπεδο των νικητών· και βέβαιοι νικητές θα ήταν, κατά την άποψή του, οι δυνάμεις της Αντάντ.

Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία 1800-2010*, Πόλις, Αθήνα 2011, σ. 223-224 (διασκευή).

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17:00.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ